

Rune Nilsen
Skjelangervegen 770
5917 ROSSLAND

Vår dato: 06.12.2018
Vår ref.: 201802096-6
Arkiv: 311
Dykkar dato:
Dykkar ref.:

Sakshandsamar:
Silje Aakre Solheim
saas@nve.no

NVE vurderer heving av vasstand i Bratshaugvatnet som konsesjonspliktig - Meland kommune i Hordaland

Vi syner til melding av 12.2.2018 om heving av vasstand i Bratshaugvatnet. NVE skal på bakgrunn av opplysningane i meldinga avgjere om utbygginga medfører slike skadar eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vassressurslova § 8.

Orientering om tiltaket

Grunneigar Rune Nilsen ber NVE vurdere om planane om å bygge dam/veg og tilhøyrande heva vasstand i Bratshaugvatnet i Meland kommune er konsesjonspliktige.

Det er planlagt å ta ut skog i området sør for Bratshaugelva. Det er mykje myr i området, som ifølgje grunneigar gjer det kostbart å legge veg der det i dag går veg over elva. Litt nedstraums utløpet frå vatnet har det tidlegare vore støypt ein enkel dam. Denne er i dag øydelagd og held ikkje lenger att vatn. Tiltakshavar ønskjer å heve vasstand til slik han hugsar det var tidlegare, og vil difor bygge ny dam samtidig som han no planlegg å legge veg over på sørsida av elva. Grunneigar skriv at det då vil vere mogleg å gå på skøyter på vatnet vinterstid og sette garn på plassar der det i dag beitar storfe. Det er ønskje om å heve vasstanden med inntil 70 cm. Vegen/dam skal byggast slik at den ikkje påverkar den gamle stemma. Den vil ligge ca. 2 m over minimum vasstand for å passe med eksisterande veg. Det er oppgitt at 12 m av vegen vil ligge i vasskanten og fungere som dam. Det skal leggst røyr i vegen og nivået på dette vil bestemme vasstand.

Høyring

Meldinga er sendt **Meland kommune, Hordaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Hordaland** på høyring. Dette vert rekna som tilstrekkeleg for meldingar. NVE har motteke følgjande uttalar:

Meland kommune

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

«Kulturminner:

Stemma ved Bratshaugvatnet er av høg kulturhistorisk lokal verdi, og særleg for den nordre delen av Holsnøy. Stemma går inn som ein viktig del i kunnskapen ein har om dei ulike stemmene i Meland kommune, og kva for betydning desse har hatt. Det er positivt at ei ny stemme ikkje vil påverke den eksisterande, dette må understrekast i eventuelle løyve. I tillegg bør ein setje krav om at ein skal i høgast mogleg grad ta omsyn til eksisterande steingard, som vert opna for bygging av ny veg ved dette tiltaket.

Friluftsliv:

Det er ikkje kjende friluftsverdiar som kjem til å verte nemneverdig skadelidande av omtalt tiltak.

Naturverdiar:

Det er ikkje registrert verdfulle naturtypar eller sårbare artar i eller i nærleiken til Bratshaugvatnet i Naturbase eller artskart. Kommunen har ikkje kjennskap til at det er registrert naturverdiar i vatnet i dei kommunale rapportane knytt til naturmangfald. Bratshaugelva som starter i utløpet av Bratshaugvatnet er registrert som eit sjøaureførande vassdrag. Bratshaugelva ble i kartlegging av sjøaurevassdrag i 1999, kartlagt som sjøaureførande frå utløpet i Sætrevika til starten i utløpet av Bratshaugvatnet (sjå vedlagt utdrag frå rapport). Elva vart kartlagt med ein strekning på 2 km, med gode gyte- og oppvekstforhold for sjøaure. Vidare var det i same rapport konstatert at produksjonen av aure.

Vilt:

Det er ikkje registrert viktig område for vilt til vatnet, men det er registert eit område nært vatnet. I den kommunale rapporten viltet i Meland er dette område omtalt som svært viktig. Område ligg søraust for vatnet, og i rapporten er område nemnd som viktig for orrfugl og rovfugl. Område er også nytta av hjorten. Vedlagt er eit utdrag frå rapporten viltet i Meland.

Planstatus:

Bratshaugvatnet ligg som landbruk-, natur- og friluftsområde i kommuneplanens arealdel.

Vassuttak:

Meland kommune har ikkje vassuttak i Bratshaugvatnet.

Kunnskapsgrunnlaget naturmangfaldslova § 8:

Meland kommune meiner at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfaldlova § 8 er oppfylt, og viser til at det er gjennomført fleire kartleggingar i området. Det har vore gjennomført større og mindre kartleggingar i samband med naturtypar og artar i regi av regionale styresmakter og Meland kommune.

Meland kommune ser det som positivt dersom ein kan nytta vatnet i større grad enn i dag utan stor påverknad på naturmangfald og kulturminne i området.»

«Det vert vist til motteke sak til oss om høyring av melding med søknad om heving av vasstand i Bratshaugvatnet i Meland kommune.

Det vert vist til vedlagt brev med uttale frå oss om at dette tiltaket ikkje kjem i konflikt med kjende kulturminne.

Området ligg som vassforekomst kalla «bekkar Meland nord «i vann-nett etter vassforskrifta. Området har inga kjend påverknad og har difor god økologisk tilstand. Det er ikkje gjort vassundersøkingar i området.

Det vert vist til brevet frå fylkesmannen i Hordaland med vurdering av vassdraget som anadromt og dei omsyn dette medfører og at dei meiner at det krevst konsesjon. Tiltaket må også ta omsyn til innlandsauren i vassdraget.

Generelt vil vel det omsøkte inngrepet påverka inntakt og urørt naturområde og myr inn mot fjellet. Det går ikkje fram kva naturmangfald som finst der.»

Fylkesmannen i Hordaland

«Fylkesmannen i Hordaland meiner tiltaket i utgangspunktet bør konsesjonshandsamast. Dette for å kunne sette vilkår for å sikre vandring av anadrom fisk.

Vi stiller spørsmål ved kvifor tiltaket skal gjennomførast.

Vi viser til brev frå NVE datert 12. april 2018. Fylkesmannen er bedt å vurdere om tiltaket vil føre til skade eller nemneverdig ulempe for allmenne interessert i vassdraget, og opp mot vår sektormynde. Vi er i tillegg beden om å vurdere kunnskapsgrunnlaget etter naturmangfaldlova § 8.

Om tiltaket

Bratshaugvatnet har i dag ein varierande vasstand, jf. tiltakshavar kan vasstanden variere med ca. 1,5 meter. Ved utløpet av vatnet er det ein steinsett mur på ca. 27 meter, og denne er ikkje tett. Oppstraums steinsett mur har det på eit tidspunkt vore støypt ein enkel demning som no er samanrast.

Tiltakshavar ønskjer å demme opp vatnet, med inntil 50 – 70 cm. Det er planlagt å byggje ny demning i utløpet, med ca. 2 meter høgde frå minimum vasstand. Demninga vert bygd som køyreveg i samband med etablering av skogsbilveg. Det skal leggest røyr gjennom demninga, og desse bestemmer vasstanden i vatnet. Ny demning vil ikkje kome i konflikt med eksisterande steinsett mur.

Kunnskapsgrunnlaget

Etter naturmangfaldlova § 8 skal kunnskapsgrunnlaget stå i rimeleg forhold til saka sin karakter og risiko for skade.

Søknaden inneheld lite informasjon om naturmangfaldet i det påverka området. Gjennom andre kjelder som «Kartlegging av sjøaure i Meland kommune» Av Tore Wiers og Kjetil Christensen 1999, Naturbase og Artskart vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget for ein del tema, som til dømes anadrom fisk som godt nok. Tiltaket vil føre til at myrområde blir neddemde. Det finst sær mange myrar i Hordaland. Berre ein liten del av desse er nærare undersøkte, men omfattar likevel ganske mange lokalitetar. Erfaringsmessig er myrane i Nordhordland artsfattige og utan forekomst av sjeldne artar.

Vår vurdering

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut frå omsyn til dei fagfelta vi har særskilt ansvar for. Berre potensielle konfliktområde er omtala.

Vassdraget er eit av dei største anadrome vassdraga i kommunen, jf. kommunen sin kartlegging frå 1999. Anadrom strekkje er vurdert å vera 2 km lang, med eit areal på 3000 m². Ein eventuell ny demning må byggast slik at den ikkje hindrar vandring av fisk av alle storleikar i vassdraget. Heving av vasspegelen kan òg påverke innløpselva som gyte- og oppvekstområdet.

Vi stiller spørsmål ved kvifor tiltaket skal gjennomførast. Å heve vasspegelen inntil 70 cm er eit stort inngrep i området. Det er vist til at vasspegelen variera mykje, og at den nok var 30 – 40 cm høgare før. At den var høgare skuldast nok den støypte terskelen som no er vekke. Vasspegelen og variasjonane som er tilfelle i dag er etter vårt syn det normale for Bratshaugvatnet.

Konklusjon

Ny demning kan ikkje hindre vandring av fisk. Det må difor setjast krav til utforminga av røyra gjennom demninga. Tiltaket er etter vårt syn konsesjonspliktig.»

NVE si vurdering

Grunneigar ønskjer å bygge ein veg for å kunne ta ut skog. Denne vegen må krysse elva, og det er ønske om å kombinere dette med ein dam for å demme opp Bratshaugvatnet. Bratshaugvatnet har tidlegare vore demt opp med ei gammal stemme. Denne har no mista funksjonen sin og grunneigar opplever at vasstanden er lågare enn normalt. Som Fylkesmannen påpeikar i sin høyringsuttale er NVE einig i at dagens vasstand må reknast å vere det som er naturleg vasstand i Bratshaugvatnet. Det er i melding skissert ei heving på inntil 70 cm. Ut frå flyfoto ser ein at relativt store myrområde truleg vil bli lagt under vatn. Dette er område som tydeleg normalt sett ikkje står under vatn. Veg og dam er planlagt i utløpet frå Bratshaugvatnet, og vegen er teikna inn rett i vasskanten. Dette vil etter NVE si vurdering bli eit svært skjemmaende inngrep. Av flyfoto ser ein at det er mogleg å krysse elva berre eit kort stykke nedstraums. Vi ser dermed ikkje det store behovet for eit nytt inngrep i elva. For NVE er det også noko uklart kva konkret føremål ein har for oppdemminga av vatnet.

Bratshaugvassdraget er anadromt, og i følge Fylkesmannen ei betydeleg elv for sjøaure i Meland kommune. Dei presiserer viktigheita av å oppretthalde passasje for fisk gjennom ein eventuell dam/kulvert. NVE støttar denne vurderinga, og meiner det planlagde tiltaket slik det er lagt fram vil kunne medføre nemneverdig skade og ulempe for anadrom fisk i vassdraget.

Oppsummering

Det er planlagt å demme opp eit vatn utan noko klart føremål. Vassdraget er anadromt, og NVE deler Fylkesmannen si vurdering av at det er viktig å oppretthalde passasje for anadrom fisk. Dette er ikkje omtala i meldinga. NVE meiner at tiltaket vil kunne medføre nemneverdige skader og ulemper for allmenne interesser knytt til vassdraget.

NVE s vedtak

Med heimel i vassressurslova § 18 og delegering til NVE frå Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000, vedtek NVE at tiltaket treng konsesjon etter vassressurslova § 8.

NVE kan ikkje sjå at positive fordelar med dette tiltaket er større enn ulempene ein vil oppleve for allmenne interesser, mellom anna anadrom fisk, det er difor ikkje sannsynleg at konsesjon vert gjeve til tiltaket slik det no er planlagt.

Om klage og klagerett

De kan klage på denne avgjerda til Olje- og energidepartementet innan tre veker frå det tidspunktet underretninga er kome fram til partane, jf. forvaltningslova kapittel VI. Retten til å klage er avgrensa til partar (grunneigarar, rettshavarar og konsesjonssøkar) og andre med rettsleg klageinteresse (hovudsakleg organisasjonar som representerar dei interesser som saka vedkjem).

Ein klage skal grunngjevast skriftleg, stilast til Olje- og energidepartementet og sendast til NVE. Vi ønskjer elektronisk innsending til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med helsing

Rune Flatby
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet vert sendt utan underskrift. Det er godkjent etter interne rutinar.

Kopi til:

Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Meland kommune